

Verksamhetsberättelse, läsåret 2018/2019

Centralskolan

Centralskolan är en mellan- och högstadieskola. Skolledningen består av rektor och en biträdande rektor, på skolan finns också en administratör. Centralskolan bestod under läsåret av drygt 60 st medarbetare, det innefattar både lärare och övrig personal.

Skolan var under läsåret organiserad i två stycken arbetslag, ett för åk 4–6 och ett för åk 7-9.

Dessa arbetslag träffades ungefär en gång i veckan för att diskutera elever och andra praktiska saker. Arbetet var också organiserat i ämnesarbetslag, där ämneslärare träffades en gång varannan vecka för att diskutera ämnesutveckling och praktiska problem. Varannan vecka träffades också de så kallade SKUtA-grupperna, alltså de grupperna som arbetar med utvecklingsarbete utifrån målavvikelser.

Elevhälsan bestod under året av rektor, biträdande rektor, skolkurator, skolsköterska och två stycken speciallärare samt vid vissa tillfällen även skolläkare.

På skolan finns en särskild undervisningsgrupp, den så kallade ”lilla gruppen”, för elever som av någon anledning på grund av någon funktionsvariation inte kan tillgodogöra sig undervisning i ordinarie klass delvis eller helt. I slutet av läsåret delades den särskilda undervisningsgruppen upp i två, en för högstadiet och en för mellanstadiet. Till Centralskolan hör också den särskilda undervisningsgruppen Kärrgruvegruppen som är för HVB-elever som bor på Humanas boenden i kommunen.

Antalet elever på skolan var den 30 september 2018 384st, i juni 2019 var antalet 390 elever.

Läsåret 17/18 hade vi en relativt hög omsättning av elever som då berodde på nyanlända elever som bytte kommun och även familjehemsplacerade elever. Under läsåret 18/19 skedde också en viss flytt av nyanlända elever, men inte alls i samma omfattning som tidigare läsår. Antalet familjehemsplaceringar var ungefär det samma som året innan.

Händelser av väsentlig betydelse i verksamheten

- **Skolinspektion**

Under våren 2019 gjorde Skolinspektionen en tillsyn av Centralskolan. Utifrån tillsynen fick Centralskolan ett föreläggande gällande särskilt stöd. Det handlar om att elever som eventuellt är i behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt, att elever som är i behov av särskilt stöd inte får det stöd de behöver och att åtgärder kring elever inte följs upp och utvärderas. Detta medförde att elevhälsan på Centralskolan tog fram en ny handlingsplan för särskilt stöd och åtgärdsprogram som ska börja gälla från och med läsårsstart HT-19.

- **Ämnet slöjd**

Under VT-19 påbörjades planeringen för att sammanföra de två slöjdformerna textil och trä/metall till ett ämne, då undervisningen tidigare skett i halvklass i respektive slöjdform. För att åstadkomma den här förändringen så behövde man flytta textillokalerna i anslutning till trä/metall. Schemalaggningen började också planeras så att de tidigare

”Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det.
Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet”

halvklasserna i slöjd skulle försvinna och att undervisningen fortsättningsvis ska ske i helklass, men med två lärare, en från varje slöjdform.

- **Rekrytering av specialpedagog**

Under VT-19 rekryterades en specialpedagog till Centralskolan, vilket är en förstärkning av den specialpedagogiska kompetensen på skolan, från att tidigare haft två speciallärare. Specialpedagogen som anställdes är också ämneslärare i engelska vilket gör att Centralskolan nu har specialpedagogisk kompetens inom alla tre kärnämnen.

Mål och måloppfyllelse

Fördelning av betyg per ämne

Kommun: Norberg
 Skola: Centralskolan
 Läsår: 2018-2019
 Årskurs: 6
 Termin: Vt år 6

Ämne	-	F	E	D	C	B	A	Total
Bild	1	1	18	16	17	8	6	67
Biologi		9	10	19	27	2	1	68
Engelska	1	13	13	9	13	9	13	71
Fysik	1	8	15	18	24	2		68
Geografi		5	15	26	18	3	1	68
Hem- och konsumentkunskap		7	31	6	14	3	6	67
Historia	1	5	16	24	15	6	1	68
Idrott och hälsa	1	10	8	17	11	19	4	70
Kemi		8	14	23	20	1	1	67
Matematik	1	8	15	17	23	5	2	71
Moderna språk inom ramen för språkval		1	10	5	20	12	3	51
Modersmål		1	2		1			4
Musik	2	1	23	22	9	11		68
Religionskunskap	2	3	20	23	15	5		68
Samhällskunskap		3	24	19	19	2		67
Slöjd		2	6	31	26	2		67
Svenska		7	20	16	15			58
Svenska som andraspråk		5	6	2				13
Teknik	1	12	16	21	18			68
Total	11	109	282	314	305	90	38	1 149

Figur 1

Tabellen ovan, Figur 1, visar fördelningen av betygen A-F i år 6 VT-19. Informationen är hämtad från Infomentor, då statistik som visas för år 9 senare i verksamhetsberättelsen inte har publicerats på Skolverkets hemsida ännu.

Utifrån tabellen så ser man att det finns 14 elever som inte nått lägst betyg E i engelska och 11 elever som inte nått lägsta betyg i idrott och hälsa. För båda ämnena är de flesta av eleverna som

”Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det.
 Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet”

inte nått kunskapskraven nyanlända. Det handlar om att de inte läst ämnet engelska under så lång tid som övriga elever och därför har haft svårt att nå kunskapskraven för åk 6. När det gäller idrott och hälsa så är det kunskapskravet som handlar om simning som eleverna inte nått.

Skolverket

Grundskolan - Slutbetyg per ämne i årskurs 9

Läsåret 2018/19

Visar uppgifter för: skolenheten Centralskolan, kommunal huvudman

ANALYSSTÖD

EXCEL

Genomsnittlig betygspoäng och andel (%) med betyg A-E per ämne, för elever i årskurs 9 med betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet

Ämne	Totalt	Antal elever		Betygs- poäng	Totalt Andel (%) med A-E	Flickor		Pojkar	
		Flickor	Pojkar			Betygs- poäng	Andel (%) med A-E	Betygs- poäng	Andel (%) med A-E
Bild	52	22	30	13,7	94,2	14,8	95,5	12,9	93,3
Engelska	56	23	33	11,1	78,6	11,2	73,9	11,1	81,8
Hem och konsumentkunskap	54	22	32	13,1	98,1	14,9	100,0	12,0	96,9
Idrott och hälsa	50	19	31	14,4	94,0	14,2	94,7	14,4	93,5
Matematik	57	23	34	10,5	84,2	11,1	87,0	10,1	82,4
Moderna språk, språkval	29	13	16	11,0	79,3	11,9	76,9	10,3	81,3
Modersmål
Musik	52	22	30	13,0	94,2	13,0	100,0	13,0	90,0
Biologi	55	23	32	12,9	94,5	13,2	91,3	12,7	96,9
Fysik	43	15	28	12,0	93,0	13,5	100,0	11,2	89,3
Kemi	43	16	27	13,3	97,7	14,4	100,0	12,7	96,3
Geografi	40	14	26	11,5	95,0	13,6	100,0	10,4	92,3
Historia	41	15	26	12,4	100,0	13,5	100,0	11,7	100,0
Religionskunskap	50	18	32	11,1	90,0	13,1	94,4	10,0	87,5
Samhällskunskap	55	23	32	11,3	94,5	12,0	91,3	10,9	96,9
Slöjd	52	22	30	14,0	100,0	15,1	100,0	13,2	100,0
Svenska	46	18	28	13,0	91,3	15,0	94,4	11,8	89,3
Svenska som andraspråk	11	5,5
Teknik	42	16	26	13,4	100,0	13,4	100,0	13,4	100,0

Rapportbeskrivning och definitioner etc.

Samtliga uppgifter avser elever med betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet. Uppgifterna avser betyg före provning. Observera att om resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den. Då visas två prickar (..) istället för utfall. Om data saknas visas en prick (.) istället för utfall.

Figur 2

Tabellen ovan, Figur 2, visar andelen elever som nådde betygen A-E i åk 9 VT-19. Sammantaget så ligger målpuffyllelsen i de allra flesta ämnen på över 90%. Två ämnen utmärker sig negativt i tabellen, engelska och matematik. Att andelen elever som inte har godkända betyg i engelska är så låg beror till största del på de nyanlända elever som gick i åk 9 VT-19.

Andelen elever som inte fick godkända betyg i matematik är också lägre än övriga ämnen, vilket kan bero på att några av dem, precis som Skolinspektionen kom fram till vid sin tillsyn, inte fått det stöd och de åtgärder de borde ha haft eller att deras behov av stöd inte tillsatts tillräckligt skyndsamt.

”Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det.
 Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet”

Grundskolan - Behörighet till gymnasieskolan

Inför nya gymnasieskolan 2011 skärptes kraven för behörighet att söka till gymnasiet. Det innebär för att en elev ska vara behörig till gymnasieskolans nationella program krävs 8 godkända betyg för yrkesprogram och 12 godkända betyg för högskoleförberedande program. Det finns dessutom 3 olika behörighetskrav beroende på vilket högskoleförberedande program.

Läsåret 2018/19

Visar uppgifter för: skolenheten Centralskolan

ANALYSSTÖD

EXCEL

	Antal elever i åk 9	Yrkesprogram	Andel (%) elever behöriga till			Andel (%) elever ej behöriga
			Estetiskt program	Högskoleförberedande program Ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogram	Naturvetenskapligt och tekniskt program	
Norberg, kommunal huvudman, samtl. elever	57	68,4	66,7	61,4	64,9	31,6
Centralskolan, samtl. elever	57	68,4	66,7	61,4	64,9	31,6

Figur 3a

I figur 3a så redovisas andelen behöriga elever för de nationella programmen på gymnasiet. Från förra året så är det en rejäl försämring av behörigheten. I figur 3a så är alla elever inklusive Kärrgruvegruppen inräknade, vilka inte var behöriga för något nationellt program. Istället förklarar nedanstående tabell i figur 3b läget lite bättre.

den 30 september 2019

Andel elever behöriga till gymnasieprogram per klass i %

 Kommun: Norberg
 Skola: Centralskolan
 Läsår: 2018-2019
 Årskurs: 9
 Termin: Vt år 9

Klass	Antal elever	Andel behöriga EHS i %	Andel behöriga ES i %	Andel behöriga NT i %	Andel behöriga Yrkesprogram i %	Andel ej behöriga elever i %
9A	22	81,8	90,9	90,9	90,9	9,1
9A Kgr	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
9B	22	77,3	81,8	77,3	86,4	13,6
9C	10	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Total	57	61,4	66,7	64,9	68,4	31,6

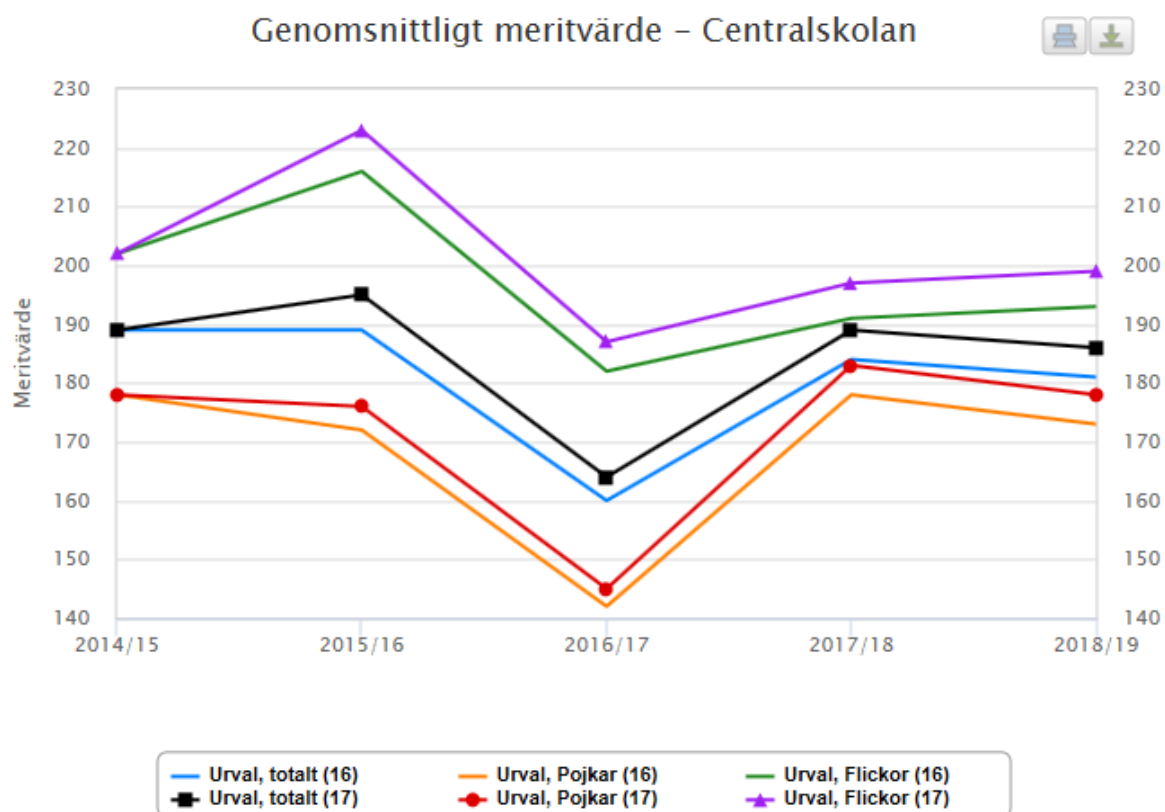
Figur 4b

I figur 3b så visas gymnasiebehörigheten för respektive klass i åk 9. Utifrån tabellen så ser man att 9A och 9B faktiskt har en behörighet på 86,4 respektive 90,9 procent. Antalet elever i dessa båda klasser är 5st som inte når behörighet, varav en gjorde en provning under sommaren 2019 och blev behörig.

9A Kgr som visas ovan är alltså de elever som går i Kärrgruvegruppen och är alltså inte elever som egentligen är hemmahörande i Norbergs kommun, de eleverna når inte gymnasiebehörighet då de saknar ett eller flera kärnämnen. 9C är en klass som enbart består av andraspråkselever. Att ingen av de eleverna är behöriga till nationellt program beror på att ingen av dem nådde kunskapskraven för lägst betyget E i engelska. Däremot var det flera av dem som klarade betyget

”Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det.
 Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet”

E i både matematik och svenska. Några av eleverna vet vi har kommit in på nationellt program på dispens i engelska.

Figur 5 Urval (16)=beräknat på 16 ämnen, Urval (17)=beräknat på 17 ämnen

Utifrån figur 4 som visar de genomsnittliga meritvärdena över tid för Centralskolan och åk 9, så kan man se att meritvärdena för flickor ökade jämfört med året innan, medan meritvärdet för pojkar sänktes jämfört med året innan. Detta påverkade också det totala meritvärdet negativt. Två orsaker till resultat kan vara att i beräkningen ovan ingår enheten Kärrgruvegruppen, som under läsåret bestod av majoriteten pojkar, vilka också saknade godkända betyg i flera ämnen. Den andra orsaken kan vara att de elever med annat modersmål än svenska som också kan räknas som nyanlända bestod av majoriteten pojkar och de saknade också flera godkända betyg.

Mål uppfyllda utifrån målavvikelser i det systematiska kvalitetsarbetet

- **Matematik – taluppfattning**

Målavvikelsen som handlar om matematik fokuserar på elevernas förmåga kring taluppfattning. Undervisande lärare har observerat att eleverna har brister i taluppfattning, vilket utgör en grund för fortsatt förståelse i matematik. Insatsen kring denna målavvikelse handlar om två saker. Det ena är att ta fram verktyg i form av exempelvis

”Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det.
 Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet”

2019-09-30

diagnoser, som kan kartlägga elevernas taluppfattning i olika årskurser. Det andra handlar om metoder för att undervisa kring taluppfattning, där kooperativt lärande kan vara en sådan metod. Den här målavvikelsen kommer att fortsätta under läsåret 19/20, det beror på att lärarna anser att det här är en viktig del i elevernas fortsatta utveckling i ämnet, varför man måste ge tid till att kartlägga hela kedjan av undervisning kring taluppfattning från åk 1 till åk 9. Resultaten kan inte heller redovisas kring metoder, då underlagen för att göra en analys av dem för tillfället är för knappa. Därför behövs detta arbetas med under nästkommande läsår, för att få ett bättre underlag för analys av de nya metoderna och kartläggningarna.

- **Språkportfolio**

I engelska och moderna språk har man under läsåret arbetat med Europeisk språkportfolio, utifrån elevernas delaktighet i lärandeprocessen, motivation och nå högre betyg.

Portfolion består av **3 delar: Språkpasset** som ger en översikt av elevens språkfärdigheter och möten med andra kulturer. Den kan användas till att informera andra om sina kunskaper, färdigheter och erfarenheter. **Språkbiografen** där eleven funderar över sina språk, hur man lär sig, hur man kan bedöma sina färdigheter och vad man har för erfarenheter av möten med andra kulturer. Den innehåller hjälpmedel för att planera och utvärdera olika arbetsområden. **Dossierna** används för att samla sådant som man har arbetat med till exempel texter, ljudinspelningar eller datafiler.

Vi upplever att eleverna har fått **bättre koll** på var de är i sin utveckling kopplar till gemensam europeisk ram för språk (GERS). Det är också ett **stöd** för oss lärare i att se var eleven ligger betygmässigt och hjälpa dem att komma högre. Så arbetet har bidragit till en **kvalitativ förbättring** då det är **tydligare** vad som krävs för de olika betygen genom GERS både för elev och lärare. Det är dock svårfångat och svåråtgärdade effekter och det är för tidigt att säga om det är ESP som förbättrat elevernas insikt och kunskaper i språk. Det går ej att koppla sambandet. Men vår upplevda känsla är att arbetet ger oss det vi vill och över tid så kommer detta att bidra till högre motivation samt högre måluppfyllelse hos eleverna.

Förutom att vi kan använda oss av ESP i undervisningen så ser vi också att ESP kan vara **ett komplement till betyg** samt information i matriserna som finns på Infomentor som kan användas på till exempel utvecklingsamtal och även föras med vid flytt till annan skola och övergång från år 6-7.

Just vår skola som har många nyanlända som ibland kan tvingas flytta och byta skola så skulle detta vara ett bra sätt att visa på elevens kunskaper i ämnet förutom betygssättning eller vid saknat betyg i ämnet så finns ändå **material för underlag till fortsatt undervisning**.

- **Källkritik**

Skolverket uppger att en dryg tredjedel av eleverna på högstadiet inte får någon undervisning alls i källkritik. Vi har tidigare arbetat mer punktinriktat med källkritik. Några få tillfällen under mellanstadiet och högstadiet och då har insatserna handlat mer om det källkritiska tänkande utifrån tidningar, det skrivna pappersformatet. Vi behöver

”Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det.
Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet”

2019-09-30

arbeta mer med hur eleverna ska utveckla det källkritiska förhållningssättet kring sociala medier och andra medier från nätet. Vi behöver också arbeta mer över ämnesblocken, det ska helst genomsyra all undervisning. För att få en bättre förankring hos eleverna behöver eleverna arbeta med källkritik kontinuerligt för att på så sätt förankra ett källkritiskt förhållningssätt till alla typer av medier. Källkritik och kritiskt tänkande är en alltför viktig del av elevernas utveckling som medborgare i ett demokratiskt samhälle för att komma på undantag i brist på resurser eller kunskap. Därför är det viktigt att vi kontinuerligt arbetar med detta, helst i så många ämnen som möjligt. Under detta läsår som vi har arbetat med detta har vi märkt att eleverna utvecklar sitt källkritiska förhållningssätt och diskuterar detta i samband med nyhetsrapporteringar eller inslag ifrån sociala medier. Verktaget BÄST är väl förankrat hos eleverna och de vet nu hur detta ska användas, vilket de har gjort i andra ämnen. Detta har påtalats från bl.a. NO-lärarna. Vi tror att det källkritiska förhållningssättet kan utvecklas mer hos eleverna och att resultatet kommer visa sig mer efter några år.

- **Högpresterande elever**

Högpresterande elever lyftes av en av förstelärarna som en grupp elever som ofta inte prioriteras på samma sätt som de elever som har svårt att nå kunskapskraven. Därför så påbörjades ett utvecklingsarbete med fokus på åk 4-6 kring hur man ska nå dessa elever på ett bättre sätt och skapa gynnsamma förutsättningar även för denna grupp av elever. För att komma framåt så tog undervisande personal till sig av den litteratur som bl.a. innehöll förslag på lektionsplaneringar som kunde erbjuda fördjupande inslag på ett annat sätt en man tidigare haft i sina planeringar. Ett konkret resultat av insatsen blev fördjupade kollegiala diskussioner om hur man kan eller bör arbeta med den är gruppen av elever, men också en förbättrad ”dela-kultur”, där personalen delade med sig av bra material och verktyg för att få högpresterande elever att komma vidare i sitt lärande.

Framtiden

Det vi ser som kommer och där vi behöver göra förändringar i verksamheten, eller där vi har som utvecklingsområden tas upp nedan:

- **Personalförsörjning**

Vi har en låg behörighet bland lärarna, vilket är något som vi behöver förbättra. Positivt inför kommande läsår är att vi lyckats rekrytera en behörig textillärare, vilket annars kan vara ett svårt ämne att hitta behörig lärare till.

I och med statens bestämmelse om att ge mer undervisningstid till matematik och idrott och hälsa, så innebär det också att det är ämnen som vi på sikt kan komma att behöva rekrytera fler lärare till. Till en början handlar det främst om att rekrytera nya lärare för matematik, då dessa lärare ofta undervisar i matematik och NO/teknik i kombination och då räcker inte tjänsterna idag till för en ökad undervisningstid.

Vi behöver också säkra tillgången på lärare i svenska som andraspråk, där vi redan idag inte riktigt möter behovet som finns med de resurser vi har för det.

”Det hänger på **mig** och **jag** kan göra något åt det.
Jag, vi, tillsammans i det livslånga lärandet”

2019-09-30

För att möta behovet hos de elever med särskilda behov vi har, ser vi också att vi skulle behöva rekrytera annan personal än lärare för att kunna bygga mer flexibla lösningar kring dess elevers skoldagar.

- **IT, digitala verktyg**

I och med att det finns nationella mål när det gäller skola och digitalisering, så ser vi också att vi behöver bygga ut tillgången av digitala enheter för både elever och lärare.

Inför läsåret 19/20 så ser det inte ut som att vi har resurser att förse exempelvis åk 7 med iPads, vilket vi tidigare gjort när eleverna börjat åk 7.

Då vi ändå har en tillgång till digitala enheter för eleverna så behöver vi också arbeta mer med fortbildning och kompetensutveckling för personalen, så att de också att de också har kunskaper för att kunna möta kraven på en mer digital undervisning.

- **Betyg och bedömning**

Under VT-19 kom Skolverket ut med nya allmänna råd kring betyg och bedömning.

Detta är något som vi under nästkommande läsår behöver arbeta med. Det för att skapa en fördjupad samsyn kring bedömning och på det sättet också göra betygssättningen mer säker.

Nicklas Olivensjö

Rektor

Centralskolan, Norbergs kommun